

– Ej, fiam! Nem lesz az egyszerű, de menj utadra, járd szerencsével! Mi édesanyáddal hazavárunk.

Miska össze is szedte cókókáját, nyakába akasztotta tarisznyáját, s elindult a nagyvilágnak.

Ment mendegélt, ballagott a forró nyári napon. Lába alatt porzott az út. Egyszer csak emberi hangokra lett figyelmes. Oda pillantott, s hát látja, hogy egy hatalmas növénnyel teli táblában férfiak, s asszonyok dolgoznak. Odasietett hozzájuk, s köszöntötte az egyik öreget:

– Adjon Isten, öregapám! Mit csinálnak maguk itt ebben a nagy melegben?

– Adjon Isten neked is, édes fiam! – köszönt vissza az öreg – Búzát aratunk! Én és három társam kaszálunk, az asszonyok meg marokra szedik a levágott szálakat, kévét kötnek belőle, majd keresztbe rakják őket.

– Ej, apó! És ezt aztán mi célból csinálják?

– Hű, gyermekem! Te aztán nem sok mindent tudsz az életről! Hát a kalászkoból majd kiverjük a búzaszemeket. Azokat a malomba visszük, ahol lisztet őrölnek belőle. A lisztből pedig ez a jó illatú friss kenyér sül, ami itt lapul a tarisznyámban.

Miska elszégyellte magát, hogy ő ezt nem tudta, és megkérte apót, hogy mutassa meg neki az aratás összes csinját-binját. Velük maradt, figyelt, tanult és dolgozott. Aztán, mikor vége lett a munkának, ismét útnak indult.

Amint így mendegélt, észrevette, hogy a távolban itt-ott nagy dombocskák emelkednek ki a pusztaságból. Azon tűnődött, hogy vajon mik lehetnek azok. Eppen arra járt egy jól megtermett parasztember egy lovas szekérrel, így hát Miska megszólította:

– Szép jó napot, urambátyám! Bocsássa meg, hogy feltartom, de meg tudná nekem mondani, hogy mik azok a dombok arra, meg arra is?

– Szép jó napot neked is, fiam! Azok a kunhalmok. Annyit tudok rólok, hogy valamikor régen ősapáink oda temetkeztek, de ennek a területnek a határát is jelentették, s annak védelmében is szerepet játszottak.

Ezzel kalapját emelve tovább is állt az ember, mert igen sietős volt a dolga.

Miska még nézte egy darabig a tájat, mert kedvét lelte a látványban, aztán folytatta útját.

Estefelé egy hatalmas rónaságba érkezett. Ahogy a nagy piros napkorong nyugovóra készült, csodálatos látványt nyújtott. Miska még sosem látott ilyen gyönyörű tisztá naplementét.

Ahogy a nap lement, kigyúltak a csillagok is. Amerre a szeme ellátott, milliónyi kis fénylő pontocská ragyogott a feje fölött.

– Sosem gondoltam, hogy ennyi csillag van az égen – mondta csak úgy magának elragadtatva Miska, majd egy idő után elnyomta az álmot.

Álmában arra gondolt, hogy meg kell találnia a gazdagságot, hogy boldogulni tudjon az életben, és segíteni tudja családját.

Kora reggel nagy kolompolásra ébredt. Kinyitotta a szemét, s hát Uram Teremtőm! Rengeteg hatalmas szarvú, szürke, meg göndör szőrű, s csavart szarvú állatot pillantott meg! Ahogy ámuldozik, látja ám, hogy a távolban a gémeskútból egy ember épp vizet húz a teméntelen jószágnak. Hűsége kis pulikutyája ott csaholt a lábánál. Miskának eszébe jutott, hogy talán itt tudna egy darabig szolgálni. Oda is sietett a gulyáshoz:

– Adjon Isten, Pajtás! Szép ez a sok állat, bizonyosan sok munka adódik mellettük. De mondd csak! Mifélek ezek?

– Adjon Isten neked is! Az ott egy szürkemarha gulya, ez meg egy rackajuh nyáj!

– Hej, de szívesen elszegődnék melléd nyáját őrizni!

– No! Jobbkor nem is jöhetnél volna, ugyanis az előző juhász épp a minap zavarta el a gazda, mert ellopott két szép anyajuhot bárányostul.

Nesze, itt a veder, már kezdheted is húzni a vizet a rackáknak.

Azzal Miska elvette a vedret a gulyástól, és nekilátott a munkának.

Napról napra, hétről hétre őrizte a nyáját, éjjel-nappal. Közben megismerte az állatokat, megtudta, hogy milyen hasznosak, s hogy minden porcikájuk értékes.

Elérkezett az ősz és annak az ideje, hogy a juhokat beterelessék a legelőről a karámjukba. Ott a gazda megdicsérte munkájáért, és fizetségül kapott egy igazi rackabőrből készült subát. Ezzel Miska ismét elindult útjára.

Ment, mendegélt, míg egyszer csak egy bácsikával találkozott. Látta, hogy egy hatalmas baltát cipel a vállán. Meg is szólította:

– Adjon Isten jó napot! Miért viszi kend ezt a hatalmas baltát a vállán?

– Hát, édes fiam, én azért viszem, mert fát kell vágni a kemen-cémbé! A csontjaimban érzem, farkasordító hideg lesz a télen. És te mi járatban vagy erre felé?

– Én a gazdagságot keresem, de idáig még nem sikerült meg-gazdagodnom. Csupán ez a suba a szolgálatom bére, no meg persze mindenhol a napi betevő.

– No! A gazdagsággal én sem szolgálhatok, fizetni keveset tudok, de mivel jól jönne egy kis segítség, szívesen felfogadlak! Ellátásodat állom, és kényelmes puha ágyban fekhetsz, míg nálam vagy.

Miska elfogadta az ajánlatot és favágó lett az öreg mellett. Minden nap járták az erdőt és vágták a fát. Csattogtak a fejszék, dőlt a nyír, a tölgy és az akác. Nehéz munka volt ez, mert amit kivágtak, azt haza is kellett cipelni. János bácsi – merthogy így hívták az öreget – pedig messze lakott az erdőtől. Miska nem győzött csodálkozni az öreg erején. Addig járták az erdőbe, míg a tél be nem köszöntött. Az idő egyre cudarabb lett, s egy nap Miska nem hallgatva az öregre, még sötétedéskor is a fát hasogatta.

No, meg is lett a böjtje, mert másnapra nagyon beteg lett, lábra se tudott állni, s mindene fájt. János bácsi mindenféle gyógynövényekből, melyeket nyáron az erdőn-mezőn szedett, teát főzött, kenőcsöt készített. S mikor Miska újra lábra tudott állni, elvitte egy különös helyre a faluszélre.

Miska nagyon meglepődött, amikor egy fából tákolt tető alatt egy kis gőzölgő, barna vizű tavacska pillantott meg.

– No, fiam! Ebbe nyakig kell merülnöd! – mondta az öreg!

– Ebbe aztán be nem megyek Bátyám Uram! Miféle furcsa víz ez?

– Egyet se félj, édes fiam! Ez gyógyvíz! Tudod-e, mitől bírom én a favágást kilencven évesen is? Hát ettől a víztől fiam!

– Miska nem kérte magát tovább, s beleült. Kellemes melegség öntötte el egész testét, és érezte, ahogy lassan csillapodnak fájdalmai is.

Ettől kezdve eljárógattak a fürdőbe, otthon pedig az öreg megtanította szőnyeget szőni, agyagból kancsót készíteni.

Egy nap, amit az egyik házacská mellett sétáltak, bepillantott az ablakon. Ha eddig nem lett volna, min ámulnia, na most igencsak eltátotta a száját!

Egy asszonyt látott bent, kezében zsinór és tű, s valami csoda finom csipketerítőt készített éppen. Nem tudta megállni, hogy ne lássa közelebről, így bekopogtatott. Bent megtudta, hogy ez a szolnoki csipke, s mivel igen tetszett neki, hát vett az édesanyjának egy takaros kis térítőt ajándékba.

Mire teljesen meggyógyult, addigra kitavaszkodott. Ekkor elhatározta, hogy biz' ő most már elindul hazafelé, mert nagyon gyötörte a honvágy, s már feladta, hogy a gazdagságot keresse. Megköszönte az öregnek a gondoskodást, tarisznyájába betette a kis csipketerítőt, meg egy kis elemőzsiát, magára öltötte subáját, s elindult a hosszú, hazafelé vezető úton.

Szaporán szedte a lábát, hogy minél hamarabb láthassa családját, de Kakathegyes még igencsak messze volt. Addig